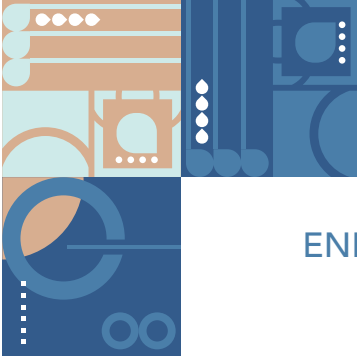

BÖLÜM 3

ENFOKRASI ÇAĞINDA KAMUSALLIK VE KENTLERİN DÖNÜŞÜMÜ

doi: 10.37609/akya.3869.c1596

Aslı ULUBAŞ HAMURCU¹

GİRİŞ

Küresel ölçekli krizler dendiğinde ilk akla gelenler ekonomik dengesizlikler, göç dalgaları, çıkar çatışmaları ve savaşlar, pandemiler, gıda, su ve enerji kıtlığı, doğal afetler ve iklim değişikliğidir (World Economic Forum, 2024). Geliştirilen uluslararası ve ulusal stratejiler ve politikalar ile krizlerle mücadeleye yönelik çeşitli bertaraf, adaptasyon, azaltım ve izleme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu türden çalışmaların gerçekleştirilebilmesi için gereken temel kaynak ise veridir. Son dönemde gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı sayesinde eşzamanlı olarak elde edilen verinin işlenmesi ile krizlerle mücadeleye yönelik takip, müdahale, alternatif senaryoların üretilmesi ve denetim süreçleri daha hızlı işler hale gelmiştir. Hatta “[d]ataistler, insanlığın tarihte ilk kez kendisine toplum hakkında bütüncül bilgi sağlayacak veriye sahip olduğuna inanırlar. Bize, savaşın ve ekonomik krizlerin olmadığı, bulaşıcı hastalıkların hızla tespit edilip durdurulabileceği bir dünya vadederler” (Han, 2022, s. 40). Öte yandan, bu kadar büyük – aynı zamanda da çok katmanlı – bir verinin toplanması, depolanması, işlenmesi, vb. için gerekli altyapı da beraberinde çeşitli krizleri ve dönüşümleri getirmiştir.

¹ Doç. Dr., İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, ulubas@itu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-3043-5091

KAYNAKLAR

- Anonim. (2023). Marc Augé: Üstmodernitenin Antropoloğu. *Punctum Dergi*. <https://www.punctumdergi.com/post/marc-auge>
- Augé, M. (2016). *Yok-Yerler, Üstmodernliğin Antropolojisine Giriş*. Daimon Yayınları.
- Augé, M. (2021). *Dünyalıların Geleceği: İnsanlığın Tarihöncesi Sonu*. Eksik Parça Yayınları.
- Bridle, J. (2020). *Yeni Karanlık Çağ: Teknoloji ve Geleceğin Sonu* (İkinci Bas). Metis Yayınları.
- Coyne, R., & Stewart, J. (2007). Orienting the Future: Design Strategies for Non-Place. In T. Inns (Ed.), *Designing for the 21st century* (1st ed., pp. 79–90). Routledge.
- Delalex, G. (2002). Non-places: The Everyday Experience of Flows. *DisClosure: A Journal of Social Theory*, 11, 101–115.
- Habermas, J. (2015). *Kamusalılığın Yapısal Dönüşümü* (13th ed.). İletişim Yayınları.
- Han, B.-C. (2020). *Şeffaflık Toplumu* (6th ed.). Metis Yayınları.
- Han, B.-C. (2022). *Enfokrasi: Dijitalleşme ve Demokrasinin Krizi* (2nd ed.). Ketebe Yayınları.
- Holton, R. (2013). Küreselleşmenin Kültürel Sonuçları. *Sosyoloji Konferansları*, 47, 59–75. <http://dergipark.gov.tr/iusoskon/issue/9551/119300>
- Jaakkola, E. (2020). Designing conceptual articles: four approaches. *AMS Review*, 10, 18–26. <https://doi.org/10.1007/s13162-020-00161-0>
- Lefebvre, H. (2015). *Mekanın Üretimi*. Sel Yayıncılık.
- Longoni, F. (2021). *The Diffuse Office* [TU Delft]. <https://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:a20ebb20-50b4-4ebd-b5f1-89f14b1ee421>
- Mitchell, D. (1995). The End of Public Space? People's Park, Definitions of the Public, and Democracy. *Annals of the Association of American Geographers*, 85(1), 108–133. <https://doi.org/10.4324/9780203873960-15>
- Morton, T. (2020). *Hipernesneler: Dünyanın Sonundan Sonra Felsefe ve Ekoloji*. Tellekt.
- O'Shea, L. (2021). *Geleceğin Tarihleri: Ada Lovelace, Tom Paine ve Paris Komünü Bize Dijital Teknoloji Hakkında Ne Öğretebilir?* Metis Yayınları.
- Saltzman, M. (2019). Response: Searching for and Reactivating Agency in Non-space. *Arizona Journal of Hispanic Cultural Studies*, 23, 167–174. <https://doi.org/10.1353/hcs.2019.0015>
- Sennett, R. (2013). *Kamusal İnsanın Çöküşü* (Fourth). Ayrıntı Yayınları.
- Setti, G. (2013). Beyond Public Spaces: Shared Spaces in the Contemporary City. *Journal of Civil Engineering and Architecture*, 7(7), 833–840. <https://doi.org/10.17265/1934-7359/2013.07.008>
- Ulubaş Hamurcu, A. (2024, January). Yok-Yerler Bugün? *Kent Dergisi*. <https://www.marmara.gov.tr/tr/yok-yerler-bugun>
- Ulubaş Hamurcu, A., & Terzi, F. (2022). Socio-technological Factors and Changing Urban Spaces. *Space and Culture*, 25(4), 553–564. <https://doi.org/10.1177/1206331220910675>
- World Economic Forum. (2024). *The Global Risks Report 2024 19th Edition Insight Report*. https://www3.weforum.org/docs/WEF_The_Global_Risks_Report_2024.pdf